

України не врегульовано. Найчастіше такими особами оплата за проживання та сплата туристичного збору проводяться за допомогою банківських платіжних карток через наявні платіжні (POS) термінали, за допомогою систем дистанційного банківського обслуговування («клієнт – Інтернет – банк», «телефонний банкінг», «платіжний застосунок» та інших). Отже, на часі законодавче закріплення процедури самостійної сплати цього місцевого збору подорожніми у разі їх тимчасового розміщення у житлі, що належить фізичним особам, які не є підприємцями. В її основу може бути покладено вже існуючий вітчизняний досвід справляння окремих податків, платниками яких є фізичні особи (наприклад, земельного податку).

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
3. Недоступ К. К, Гресь Н. Л. Туристичний збір: облікові, економічні та правові аспекти справляння. *Наукові праці НДФІ*. 2019. № 4. С. 125–140.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-26>

Поліщук К. О.,

студентка кафедри банківської справи

Державного торговельно-економічного університету

Науковий керівник: Севастьяненко О. В.,

старший викладач кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права

Державного торговельно-економічного університету

РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ В УКРАЇНІ ТА ДЕЯКИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Сьогодні ми можемо спостерігати як розвиваються сучасні технології, які стосуються всіх сфер суспільного життя. Сфера платіжних та розрахункових систем не є виключенням. Адже поряд з усіма відомими платіжними засобами з'являються і набирають популярності такі нові категорії, як цифрові (віртуальні) активи,

криптовалюта та ін. Це викликає певну зацікавленість у користувачів і сприяє обговоренням із приводу того, яке значення в сучасному світі мають цифрові активи, який зміст покладено в їхню основу, яке регулювання такі активи мають [1].

Вплив криптовалюти на різні економічні та соціальні процеси в сучасному світі з кожним днем стає все більшим.

Криптовалюта та інші валютні активи давно присутні в житті українців. Хтось ними активно користується, хтось читає про них у новинах. Проте правове поле для валютних активів не було визначене, що створювало певні проблеми.

Давайте детальніше розберемося, що означає «криптовалюта». Криптовалюти обробляються в розподіленому публічному реєстрі – блокчейні, де зберігаються записи про всі транзакції, які оновлюють власники валюти.

Одиниці криптовалюти (монети) створюються у процесі майнінгу. Цей процес, у якому обчислювальна потужність комп'ютера використовується на вирішення складних математичних завдань, у результаті генеруються монети. Користувачі також можуть купувати валюту у брокерів, а потім зберігати та витратити її за допомогою криптографічних гаманців.

На нашу думку, під криптовалютою ми маємо розуміти, що це є різновид віртуальних активів, що використовується як засіб розрахунків, одиницею якої є цифрові монети (наприклад, Bitcoin), кількість і випуск яких не залежить від реальних грошей [2].

США. В останні роки популярність криптовалют та інших цифрових активів різко зросла, і вони все більше переплітаються з регульованою фінансовою системою, обтяжуючи політиків необхідністю відстежувати ризики в значній мірі нерегульованому секторі.

Однак в 2022 році відбулося різке падіння попиту на криптовалюти, оскільки світове ставлення до ризику було підірвано вторгненням Росії в Україну, агресивним посиленням грошово-кредитної політики і високою інфляцією за останні десятиліття.

Звинувачення у відмиванні грошей проти деяких криптофірм, а також порушення даних споживачів у Сполучених Штатах, найбільшому ринку цифрових активів, також вплинули на попит.

Як відомо у вересні 2022 року, Комісія з цінних паперів та бірж США (SEC) визнала криптовалюту цінними паперами, а криптобіржі – біржами цінних паперів. Тому, тепер компанії, які займаються транзакціями з використанням кріпти, мають зареєструватися в Комісії з цінних паперів та бірж США.

Німеччина. З 2018 року в Німеччині криптовалюта офіційно визнана валютою, а значить може замінювати традиційну валюту в цивільно-правових договорах. Законодавство Німеччини прирівняло віртуальну валюту (криптовалюту, таку як біткоїни) до юридичних засобів платежу у разі використання учасниками транзакцій як альтернативного договірної і негайного способу оплати, що не має ніякої іншої мети, крім використання в якості способу оплати.

Прибуток від торгівлі біткоїнами оподатковується. Однак поки що у 2022 році нічого не змінилося щодо оподаткування цих цифрових ресурсів. Вони за німецьким законодавством підлягають вказівці у декларації, а також оподаткуванню, але лише у певному випадку.

Якщо інвестори торгують криптовалютою, прибуток від продажу не оподатковується. Це загальне правило діє в Німеччині рівно до моменту, коли час між купівлею та продажем криптовалюти становить менше одного календарного року. У такому разі податкові органи вимагатимуть виплати зобов'язань перед державою. Однак лише якщо прибуток становитиме понад 600 євро.

Федеральний податковий суд нині розглядає суперечку законності таких зобов'язань. Однак, коли буде прийнято рішення і на чью користь, сказати поки що складно. Цей судовий кейс полягає у спробі оскаржити вимоги щодо сплати податків після отримання прибутку інвестором у розмірі 31 904 євро. Активи придбано та продано протягом року. Позивач засумнівався, що криптовалюти взагалі є «економічним товаром». Тільки з цієї причини немає оподаткування по угоді купівлі-продажу. Суд першої інстанції не підтримав позов. І визнав криптовалюти нематеріальними активами. Їх вартість визначається попитом та пропозицією. Позивач отримав оподатковуваний прибуток від підвищення цін. Отже, і законні вимоги від податківців. Однак, поки немає рішення федерального суду, рішення не набирає законної сили [3].

Канада. Усім відомий факт, що у сфері операції з криптовалютою, Канада посідає друге місце після США. У Канаді існує чимало банкоматів для цифрових грошей, а центральний Банк працює над створенням цифрового канадського долара на основі технології блокчейну.

Правове регулювання криптовалюти в Канаді було схвалено законопроектом ще 2014 року.

Вимоги законопроекту розраховані на компанії, які проводять операції з криптовалютою, зокрема біткоїн; банкомати, які також здійснюють операції з криптовалютою, зокрема біткоїн; біржі, що оперують віртуальними валютами; компанії, які здійснюють операції

з криптовалютою на території Канади, але реєстрацію криптобіржі було оформлено в іншій юрисдикції.

Здійснюючи покупку будь-якого товару чи послуги, використовуючи цифрову валюту, в обов'язковому порядку така операція з криптовалютою підлягає оподаткуванню як бартерна угода.

У разі продажу криптовалюти ви повинні бути готові до: Income Tax – прибутковий податок; Corporation Income Tax – податку на прибуток; чи Capital Gains Tax – податку приріст капіталу.

Операції з криптовалютою, які здійснюються з комерційною метою, в результаті майнінгу також обкладатимуться прибутковим податком. Кожен випадок зазвичай розглядається в індивідуальному порядку. Заробітна плата в цифровій валюті для канадців, до речі, не виняток, ця практика також підлягає оподаткуванню.

Україна. 17.02.2022 в Україні прийнято закон, який легалізує використання криптовалюти. Законом України «Про віртуальні активи» [5], встановлюється, що віртуальний актив це нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі.

Якщо аналізувати поняття віртуального активу, запропоноване вказаним Законом, можна виокремити наступні його ознаки:

- нематеріальне благо;
- є об'єктом цивільних прав;
- має вартість;
- віртуальний актив виражається (існує) в електронній формі у вигляді сукупності даних;
- існування забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів. Іншими словами, «життя» віртуального активу забезпечується відповідним програмним комплексом.

Аналізуючи положення закону, вже із самого початку виникають питання та невизначеності щодо самого розуміння суті віртуального активу.

Найрозповсюдженішими дискусіями, які виникали з моменту прийняття цього Закону, чи тотожний віртуальний актив криптовалюти, або віртуальний актив поняття ширше, і як віртуальний актив співвідноситься з електронними грошима.

На одне з цих питань вказаний Закон дав однозначну відповідь. Відповідно до ч. 3 ст. 2 Закону, його дія не розповсюджується на правовідносини, пов'язані з обігом електронних грошей та цінних паперів.

Наступне питання щодо тотожності віртуального активу та криптовалюти.

Враховуючи, що чинне законодавство не містить визначення криптовалюти, дехто з правників та представників фінансового сектору вважає, що криптовалюта (Bitcoin, Ethereum) є підвидом електронних грошей. Якщо приймати таку точку зору, то тоді Закон криптовалют не стосується.

Якщо ж аналізувати визначення віртуального активу та його ознаки (не матеріальний, має вартість, існує лише у цифровій формі та в межах певної електронної системи), криптовалюта під це визначення підходить. Таким же ознакам відповідає не тільки вона, оскільки, наприклад, цифрові токени, ігрові скіни або NFT також відповідають визначенню віртуального активу.

Можна сказати, що держава повинна визнати існування криптовалют на законодавчому рівні. Адже неврегульованість таких процесів не стає на заваді веденню криптовалютного бізнесу, але залишає державу без додаткових надходжень до бюджету і перспективного майданчика для інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Дядик В. О. Правове регулювання обігу криптовалюти (міжнародний досвід). *Юридичний науковий електронний журнал*/ 2020. № 8. URL: http://lsej.org.ua/8_2020/68.pdf
2. Ковалевич І. І. Правове регулювання криптовалюти. *Наукова стаття*. URL: <http://surl.li/azyoh>
3. Податки на криптовалюту в Німеччині: всі особливості в 2022. *Aussiedlerbote*. URL: <https://aussiedlerbote.de/2022/01/nalogi-na-kriptoalyutu-v-germanii/>
4. Правове регулювання криптовалюти в Канаді. *SBSB Fintech lawyers*. URL: https://sb-sb.com/publications/article/pravovoe_regulirovanie_kriptoaljutu_v_kanade/
5. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 06.10.2022)